

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:		Izjaja vsak dan sveder izvenredni nadležje in premika.		„Slovenski Narod“ velja po pošti:	
v Ljubljani na dom dostavljen:		v upraviteljsku prejemam:		za Avstro-Ogrsko:	
celo leto K 24--	celo leto K 22--	insetati veljajo: petdesetopna pešna vsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vsta 16 vin. Poslano vsta 20 vin. Pri večjih imericah po dogovoru.		celo leto K 25--	za Nemčijo: K 28--
pol leta 12--	pol leta 11--	Upraviteljsku naj se pošiljajo naročnice, reklamacije, insetski itd. to je administrativne stvari.		pol leta 12--	za Ameriko in vse druge dežele: K 30--
četrt leta 6--	četrt leta 5:50	Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.		četrt leta 6:50	
na mesec 2--	na mesec 1:90	Poznamena številka velja 10 vinarjev.		na mesec 2:30	
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.		Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.		Vprašanjem glede insetsatov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.	
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritičju levo), telefon št. 34.		„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.		Upraviteljsko: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.	

Parlament postavolomnosti.

Med postavodajalnimi korporacijami je bil časih istrski deželni zbor na najslabšem glasu. »Ossar tutto« je bilo vodilno načelo italijanske večine. Ta večina se je upala vse — zanjo ni veljala nobena postava in pravica ji je bila le nekaj smešnega. Z brutalno brezobzirnostjo je italijanska večina izkoriščala svojo moč, razveljavljala mandate slovenskih in hrvatskih poslancev in če drugače ni šlo, je poslala v boj svojo fakinažo, da je dejansko napadla slovanske poslance.

Zdi se, kakor bi sedaj kranjski klerikali hoteli priti na isti sloves, kakor ga je svoje čase uživala italijanska večina istrskega deželnega zbora. Ossar tutto — to načelo uvajajo klerikali tudi v deželni zbor kranjskem. Po njihovi sodbi je manjšina v deželni zboru brezpravna in večina nima proti njej nobenih dolžnosti.

To stališče klerikalne večine se pokaže pri vsaki najmanjši priliki. Čemu naj bi naštevati posamezne slučaje, ko priča en sam slučaj dovolj jasno, da so klerikali zmogli potepati in prelomiti postavo tudi tedaj, kadar so določbe postavne jasne in popolnoma nedvomne. Ta slučaj se je primeril z razveljavljenjem mandatov dveh narodno - naprednih ljubljanskih poslancev.

To razveljavljenje nije v obraz pravici in postavi in klerikalna večina je z njim stigmatizirala kranjski deželni zbor za parlament postavolomnosti.

Če so bili klerikali v resnici ranjena, da imajo okoličani, ki pri občinskem volitvah volijo v Ljubljani, tudi pri deželnozbornih volitvah to pravico, potem so imeli dolžnost, da so se proti sestavi volilnih imenikov pritožili do najvišje instance in sele če bi bilo upravno sodišče razsodilo, da po veljavni postavi okoličani nimajo pri deželnozbornih volitvah v Ljubljani volilne pravice, bi bili klerikali lahko poskusili svojo srečo s premembo postavne.

Tako bi bila postopala stranka, ki spoštuje postavo in pravico. Klerikali pa niso tako postopali. Ker se niso pritožili na upravno sodišče, je bila njih moralna dolžnost, da so pustili omenjena dva mandata v veljavi vsaj toliko časa, da zadobi

nameravana prememba postavne sankcije.

Toda zgodilo se je drugače. Po istrsko so jo napravili kranjski klerikali. Orpali so Ljubljano za dva zastopnika, razveljavili so mandata dveh v velikansko večino izvoljenih poslancev, zdaj pa hočejo premeniti postavo! V zadnji seji so dotični narči že eskamotirali v odsek.

Toda s to premembo postavne — če zadobi sankcijo, kar še nikakor ni gotovo — ne bodo klerikali oprali svojega madeža in stigmatizirani ostanejo kot brezstidni postavolomci.

Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 9. februarja ob pol 10. dopoldne.)

Seja je napovedana ob pol 10. Toda kazalec zbornične ure kaže že trideset, a zbornica je še vedno prazna. Pravijo, da se ne bo nadaljevala debata o proračunu, marveč da se bo vzel v razpravo vodni zakon.

Zakaj? Kdo ve! Ob pol 10. je prišel v zbornico glavar dr. Susteršič. Stopil je takoj k dr. Tavčarju in se razgovorjal par minut z njim.

Seja se je pričela ob 9:45. Deželni glavar je otvoril sejo ter se spominjal poroke v rodbini nadvojvode Friderika.

Zbornica je deželnega glavarja izvajanja poslušala stoji in ga poblastila, da brzojavno izreče šestitke visokima poročencema. Nato je deželni glavar pozdravil navzoče zastopnike poljedelskega ministrstva, sekijskega šefa Seidlerja, ministrskega svetnika dr. viteza Alterja in ministrskega podpredsednika dr. Deutschmanna.

Vložene interpelacije, naslovljene na vlado, so se izročile deželnemu predsedniku.

Interpelacije naprednih poslancev.

Poslanci dr. Fran Novak in tovariši so vložili ti-le dve interpelaciji:

V seji deželnega zbora kranjskega dne 25. januarja 1912. je večina deželne zbornice kranjske sprejela predlog verifikacijskega odseka in razveljavila izvolitev deželnih poslancev g. Jožefa Reiserja in g. Adolfa Ribnikarja za mestni volilni okraj Ljubljana.

Razloge za razveljavljenje je našla večina v tem, da v volilne imenike niso bili sprejeti oni davkoplachevalci ljubljanskega mesta, ki v okoličici stanujejo.

Naziranj večina in deželnega zbora je po imenju podpisancev povsem nezakonito. V nasprotju je tudi z naziranjem e. kr. deželne vlade in njenim odlokom z dne 6. oktobra 1911, št. 3676.

Ker v zadevni debati zastopnik e. kr. deželne vlade ni našel povoda preiziriti v seji deželne zbornice svojega stališča napram predlogu deželnega odbora ter predlogu verifikacijskega odseka, kar bi bilo z ozirom na ponovne volitve, ki se imajo vršiti po mnenju podpisancev, na vsak način umestno in ker je e. kr. vlada tudi poklicana čuvati pravilno izvrševanje zakonov, dovoljujemo si podpisanci pozvati Njega ekscelence g. deželnega predsednika, da nam pojasni, kakšno stališče zavzema e. kr. deželna vlada — tudi z ozirom na ponovne volitve — napram sklepu deželnega zbora, s katerim sta se razveljavili izvolitvi g. Jožefa Reiserja in g. Adolfa Ribnikarja za poslance mestnega volilnega okraja Ljubljana.

Ljubljana, 5. februarja 1912.

V deželnozborni seji deželnega zbora kranjskega dne 17. januarja 1912. so razni govorniki kritizirali postopanje vladnih organov, e. kr. živnozdravnikov in jim očitali nezakonnosti pri izvrševanju njihove službe. Očitalo se je med drugim živnozdravnikom šikanozno postopanje, zatiranje kmetov, celo o maščevalnosti radi političnega mišljenja je bila beseda izgovorjena v tem smislu, da so orožniki preiskavali po nalogu živnozdravnika razne hleve in se pri tem preiskavanju ozirali na politično mišljenje lastnikov.

Takega postopanja živnozdravnikov ne more nihče odobravati.

Ker je po našem mnenju dolžnost e. kr. deželne vlade, da takih rekriminacij ne preze, dovoljujemo si pozvati g. e. kr. deželnega predsednika, da nam pojasni:

1. kaj misli ukreniti v slučaju, da so očitki upravičeni, da se v prihodnje tako nepravilno postopanje e. kr. živnozdravnikov prepreči?

2. ali je dal tozadevna potrebna navodila in ukazala e. kr. živnozdravnikom,

3. Za slučaj pa, da ti očitki niso opravičeni, zakaj ne poda g. deželni predsednik potrebnih pojasnil in zakaj ne zavrne teh očitani?

Vladni predlog za podzavljenje ljubljanske policije.

Deželni glavar je nato naznanil, da mu je došla vladna predloga glede načrta zakona o podzavljenju ljubljanske mestne policije in da se je oglašil za besedo deželni predsednik ekscelence baron Schwarz, da utemelji vladno predlogo.

Poslanci so se zbrali okrog barona Schwarzja ter so z napeto pozornostjo poslušali njegova izvajanja. Ekscelence je čital svojo izjavo tako tiho, da ga v časnikarski loži ni bilo mogoče razumeti.

Slišalo se je samo toliko, da je utemeljeval podzavljenje ljubljanske policije s tem, da imajo tako policijo že vsa ostala večja mesta, da narašča promet in s tem potreba za obsežnejše varnostne odredbe ter končno, če smo dobro slišali, tudi s tem, da se v gotovih slojih širijo tudi državni nevarne struje.

Vladna predloga o podzavljenju policije se glasi tako - le:

»Zakon, s katerim se določea opraviila krajne policije v deželni stolnem mestu Ljubljani in v selskih občinah Moste, Zgornja Siška, Spodnja Siška in Vič odkazujejo posebnim cesarskim organom.

§ 1. Na podstavi zadnjega odstavka § 26 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887 dež. zak. št. 22) oziroma zadnjega odstavka občinskega reda za vojvodino Kranjsko (zakon z dne 17. februarja 1866 dež. zak. št. 2) se v ozemlju deželnega stolnega mesta Ljubljane, dalje selskih občin Moste, Zgornja Siška, Spodnja Siška in Vič nastopna, po določilih navedenih paragrafov v samosvoje področje občin spadajoča opravila krajne policije odkazujejo cesarskemu policijskemu oblastvu:

1. Skrb za varnost osebe in lastnine;
2. skrb za varnost in neoviranost prometa in stvarih, navedenih pod točko 1;
3. policijska paznja na posle in delave in skrb, da se izvršuje poselski red;
4. npravstvena policija.

§ 2. Ako se do časa, ko stopi ta zakon v moč, med vlado in občinskimi sve-

tom ljubljanskim ne sklene v § 45. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano omenjeni dogovor, todaj plača ljubljanska občina k stroškom, ki nastanejo državni pravni izvršujoči v § 1 navedena opravila krajne policije, vsako leto v četrtletnih obrokih izplačan pavšalni znesek 130.000 K, ki se, ko bi se od zadnjega ljudskega štetja določeno število prebivalcev v Ljubljani morebiti pomnožilo, za kakih 1000 prebivalcev od tistega leta dalje, ki pride po vsakočasnem nadaljnjem ljudskostetnem dnevu, zviša za 1000 K.

§ 3. Ta zakon stopi v moč tisti dan, ko se ustanovi v § 1 omenjeno cesarsko policijsko oblastvo.

Poslanci so vzeli izvajanja deželnega predsednika molče na znanje.

Deželni glavar je nato odkazal vladno predlogo ustavnemu odseku. Baron Schwarz pa je izrekel željo, naj bi deželni zbor čim preje zakonski načrt vzel v razpravo.

Vodopravni zakon.

Dež. glavar dr. Susteršič je odstavil z dnevnega reda razpravo o deželni proračunu ter odredil debato o vladni predlogi o vodopravnem zakonu.

Referat je prevzel dež. odbojnik dr. Lampe, ki je v daljšem govoru utemeljeval potrebo ureditve vodopravnih razmer. V splošno začudenje je to pot v svojem govoru naglašal, da se bodo pri razpravi o tem zakonu želje in nasveti vseh strank upoštevale.

Ali je na mišljenje gospoda dr. Lampeta morda blagodejno vplivala bližina sekijskega šefa Seidlerja, ki je sedel tik pred njim?

Dr. Lampe je končno predlagal, naj bi zbornica v celoti sprejela vladno predlogo.

Zadr. Lampetom se je oglašil sekijski šef poljedelskega ministrstva dr. Seidler.

V obsirnem govoru je s strokovnega in praktičnega gledišča pojasnjeval vladno predlogo ter utemeljeval stališče, ki ga zavzela vlada, oziroma ministrstvo z vodopravnim zakonom.

Zelo ugoden vtisk so napravile uvodne besede gospoda sekijskega načelnika, ko se je opravičeval, da mora žal govoriti izključno v nemškem jeziku, ker ni slovenskega jezika radostno vsež.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.
Spisal Edward Lytton - Bulver.
Prva knjiga.
(Dalje.)

»Gautier de Montreal« je rekla s tako mirnim glasom, da je zvenel skoro sočutno, »ta deček ni poznal nikdar brata ali sestre, ta edini otrok nekaj tako komodnega in mogočnega roda — kaj si tako nepotrepljiv? — izvedel koj kmalu najhujše — ta deček je mrtev.«

»Mrtev,« je ponavljal odstopivši in prebledel je Montreal. »Mrtev — ne — ne — ne reci tega! Mater ima — ti veš to! Ljubem, mehkosrdno, plaho, upajočo mater! Ne, ne, mrtev ni!«

»Ali moreš ti kaj čuti za mater?« je rekla starka navidezno gmejena. »Toda pomisli — kaj ni bolje, da ga varuje grob pred življenjem, polnim razuzdanosti, krvoprelitja in hudodelstev! Bolje z bogom spati, kakor s hudičem bdeti.«

»Mrtev,« je ponavljal Montreal. »Mrtev! Ta čedni deček! Tako mlad! Te oči — oči svoje matere — je moral tako zgodaj zatieniti!«

»Ali mi imaš še kaj povedati? Pogled na tebe prelina iz moje duše

vse žensko čustvovanje. Pusti, da odidem.«

»Mrtev! Ali smem tebi verjeti ali se norčuješ iz mene? Ti si izrekla svoje prokletje, poslušaj zdaj moje svarilo. Če si lagala, naj ti bo zadnja ura strašna in obupanje naj ti bo mrtvaška postelja.«

»Tvojim ustam,« je rekla ženska s porogljivim smehom pristojajo boljše hlinjene obljube nesrečnim dekletom, kakor oznanjevanja, ki se glase slovesno, samo če jih izrečejo dobri ljudje. Pozdravljen!

»Stoj, neusmiljena ženska, stoj! Kje je pokopan? Maše naj zanj darujejo — duhovniki naj zanj molijo — očetovi grehi naj ne bodo kaznovani na tej nedolžni duši.«

»V Florenci je pokopan,« je ženska hitro odgovorila. »Toda noben nagrobni kamen ne hrani spomina na umrlega. Mrtv deček nima imena.«

Ne čakaje daljnjih vprašanj je ženska odšla po svoji poti. Vsled visoke trave in ovinka je kmalu izgubila njena, nesrečo napovedujoča postava.

Montreal, zdaj sam, se je z globokim in težkim vzdihom vrgel na tla, si zakril obraz z rokama in se vdal svoji bolesti. Njegove prsi so se naglo gibale, vse telo je drhtelo, jokal je glasno, s strahovitostjo moža, čigar strasti so močne in divje in ki mu je nova in tuja samo sila srčne bolesti.

Ležal je nekaj časa, dokler mu

niso solze olajšale gorja. Mese je stal že visoko na nebu in pozno je že bilo, ko je vstal. Zdaj je bilo v njegovem obrazu le malo sledov njegove prejšnje razburjenosti. Gautier de Montreal ni bil človek, v katerem bi se mogla bolest zadržati ali katerega bi mogla nesreča spraviti v trajno žalost. Njegov značaj je bil pristen francoski v najpopolnejši meri. Njegove najgloblje in najresnejše lastnosti so bile združene z nestanovitnostjo; njegovo izredno bistroumnost je dostikrat uničilo muhasto razpoloženje in svojo brezmejno častihlepnost je mnogokrat žrtvoval ničevni izkušnjava. Njegova gibčna, sangvinična in po visokih ciljih hrepeneča natura je bila zvesta le poželenju po vojskovodski slavi in poziciji smelega in viharnega življenja ter sprejemljiva samo za tiste nežnejše čute, brez katerih je slika viteškega dostojanstva nepopolna in katerim je znal biti tako zvest, da bi si tega spričo njegove brezskrbne lahkomišelnosti in njegovega razuzdanega življenja nihče ne mogel misliti.

»Ne,« je rekel, ko je počasi vstal, si ognil plašč in se odpravil, »nisem se zaradi sebe tako žalostil. Toda bolest je premagana in zdaj vem najhujše. Nazaj torej k stvarim, ki nikdar ne umrjejo — velikim načrtom in smelim podjetjem. Prokletje te čarovnice je krivo, da je moja kri hladna in da je ta samotna pošastna. Ha — kaj pomeni ta luč!«

Skoro kakor zvezda je zasijala luč, ki jo je Montreal zagledal; svetila je bolj rdeče in bolj plamteče, kakor zvezda. Na sebi ni bila ta luč nič posebnega; lahko bi bila svetila v kakem samostanu ali v kaki koči. Toda svetila je na oni strani Aventina, kjer ni bilo bivališč živih ljudi, nego same zapuščene razvaline, katerih imena so bila pozabljena, kakor imena njih nekdanjih prebivalcev. Montreal je to vedel in zato ga je nekako zazelilo, ko je luč razlila svojo svetlobo čez žalostno pokrajino, kajti vdan je bil do neke meje praznovrstu in zgodilo se je to ob uri čarovnanja. Toda strah pred tem in onim svetom ni mogel dolgo obvladovati duha tega pogumnega srečolovca. Po kratkem premisleku se je odločil, da krene s svojega pota v stran in poišče, kaj je vzrok svetlobnemu pojavu. Barbar ni vedel, da je njegova težka noga šla čez prostor, koder je bil nekaj slavnih ali razupitih tempelj Izide priča od Juvenala omenjenih orgij. Končno je prišel do gostega in temnega grmičevja, od koder je skozi malo odprtino svetila skrivnostna luč. Vitez se je splazil skozi temo in obstal pred veliko, sivo razvalino brez strehe. Izpod razvaline je slišal človeške glasove. Provenalec je, ne da bi to vedel, stal na onem mestu tempelja, ki je bil nekaj posvečen svobodi. Zidovje razvalin so prepregale vsakovrstne rastline in z njih pomočjo se je Montreal

povzpnil na zid ter skozi široko odprtino, skrit pod rastlinami in vejarji pogledal v notranjost tempelja. Zagledal je z voščenkami razsvetljeno mizo, na kateri je stal križ, ležalo bledalo, odprt pergamen — kakor se je pozneje pokazalo — verske vsebine in skodelica iz kovine. Kakih sto v plašče zavitih možkih s črnimi maskami na obrazih je stalo nepremično okrog mize, eden pa, večji od drugih, ki ni imel ne plašča ne maske; čigar blede čelo in stroge poteze se bile zdaj še bledeje in strožje, je ravnokar končal svoj govor.

»Da,« je rekel »v lateranski cerkvi izdam zadnji poziv na ljudstvo. Podpiram od papeževga namestnika, hom jaz, ki sem sam papeški uradnik, ljudstvu dopovedal, da imajo vera in svoboda, junaki in mučeniki enake interese. Besede odslej ne pomenijo ničesar, na njih mesto morajo stopiti dejanja. Pri tem razpela zastavljam svojo besedo, pri tem bledalu prisegam, da sem svoje življenje posvetil prerojenju Rima! In vi — ki vam potem ne bo treba ne plašče, ne mask, vi prisecite, da se, videč posamezno trombo, zberete okrog zastave republike, zberete s sroem in z roko, z življenjem in z dušo, z zaničevanjem smrti in z upanjem na osvobojenje, da se uprete orožju zatiralcev.«

(Dalje orthododja.)

Poslanci vseh strank so z velikim zanimanjem sledili strokovnim izvajanjem g. sekijskega načelnika ter mu ob koncu živahno aplavdirali.

Deželni glavar mu je izrekel zahvalo.

Prvi kontra - govornik je bil dr. Fran Novak. V svojem govoru je ugovarjal proti temu, da se je vodopravni zakon dal na dnevni red, dasi se poslancem ni dalo dovolj prilike, da bi zakonski načrt temeljito preleteli in preštudirali, saj je ustavni odsek šele sredi končali svoje delo. Kulantnost nasproti navzočim gospodom zastopnikom poljedelskega ministristva to pot ni bila pravi namestu.

Glede načrta novega vodopravnega zakona je rekel, da je sad dolgotrajnih kompromisnih pogajanj med industrijanci in agrarici. Naravno je, da vsled tega ne vstrega povsem željam niti teh niti onih. V nadaljnjih svojih izjavah je vzel govornik pod svojo kritično lupjo posamezne zakonske določbe. Predvsem se ne more sprijazniti z določbo, da se v vodopravnem zakonu daje absolutno prednost državi, deželi in občini pred privatniki. Ta prednost naj bi se dala samo za obče koristne naprave, ne pa za lukrativne in spekulativne. (Dr. Lampe: To se ne da določiti.) Dr. Novak: Natanko določiti se morda ne da, pač pa omejiti. Govornik se je zavzemal za interese malih obrtnikov, zahteval, naj se njih želje v zakonu upoštevajo ter reagiral na klerikalna očitanja, da se napredna stranka ne briga za koristi malih obrtnikov. (Dr. Pegan nekaj ugovarja. Dr. Novak ga zavrača. Dr. Tavčar: Pusti jih, pusti, saj veš, da je vse bob v steno!) Govornik je končno izjavil, da bodo tudi poslanci narodno napredne stranke glasovali za prehod v podrobno debato.

V imenu veleposestnikov je govoril poslanec Galle.

Med Galletovim govorom je prevzel predsedstvo deželnega glavarja namestnik baron Liechtenberg.

Kot drugi pro govornik je nastopil poslanec Fran Povše. Presojal je zakonski načrt s kmetijskega stališča ter zagovarjal določbo, da se daje pri vodovodnih zgradbah absolutno prednost državi, deželi in občini.

Izvajanja naprednega poslanca dr. Novaka je skušal ovreči referent dr. Lampe. To pot je bil mož stvaren in se je izogibal malenkostnim napadom, očitno, ker se je vendarle nekoliko ženoiral prisotnih gospodov iz ministristva. V svojem govoru je med drugim tudi omenjal, da izkazujejo nižjeavstrijske deželne naprave v Marijinem Celju 3 milijone dobička ter izrekel nado, da bo v kratkem izkazala tak dobiček tudi Kranjska dežela. (Dr. Triller: Dobro, potem bomo pa prijatelji!) Nato je poudarjal veliko ljubezen klerikalne stranke do malih obrtnikov. (Dr. Novak: Da, v besedah. Dr. Lampe: Navedite mi en slučaj, da bi bili nasprotovlati malemu obrtniku. Dr. Novak: Kobal v Idriji. Ali ni ta mali obrtnik? Kdo ste postopali proti njemu? Dr. Lampe je obmolnil in ni vedel dati odgovora.)

Po Lampetovem govoru je odredil dež. glavar, ki je med tem že prevzel predsedstvo, glasovanje o prehodu v podrobno debato.

Zbornica je soglasno sklenila prehod v specialno debato. Prvi govori posl. Galle. Posl. dr. Novak stavi k § 10 odstavek II. izpreminjalni predlog ter poudarja, da stoji na stališču, ki ga je označil že v generalni debati. Pri § 19 graja, da je slovensko bese-

dilo drugačno kakor nemško. Gospodarski in »landwirtschaftliche« ne krije. Predlaga izpremembo. Pri § 20. odst. II. predlaga, da se »spremeni tako, da k stroškom za naprave prispeva vsak vodni upravičenec ki ima kak hasek. Pri § 24. zeti, da naj se izpremeni za podjetja doba boncesij na 90 let. Pri § 26. predlaga, da se opravilcem oprosti povračila za škodo, ki je nastala vsled v. lje ale ali vsled kake odredbe oblasti.

Posl. Galle stavi istotako več izpreminjalnih predlogov. Referent dr. Lampe je mnenja, da so ti izpreminjalni predlogi nepotrebni.

Vladni svetnik sekijski šef Jr. Seidler pravi, da ribiške pravice ne spadajo v vodni zakon. Referent je mnenja, da se naj revidira »barski zakon. Pri glasovanju obvelja vladna predloga.

Nato se je pričela podrobna debata o tretjem poglavju zakonskega načrta, ki obsega §§ 31—45. Vsi paragrafi so bili sprejeti v neizpremenjeni obliki.

V podrobni debati o četrtem poglavju, obsegajočem §§ 46—59, sta stavela primerne spreminjalne predloge dr. Novak in Galle.

Vse spreminjalne predloge je klerikalna večina odklonila. Poglavje je bilo sprejeti v obliki, kakor je je fiksirala vlada.

Peto poglavje, obsegajoče §§ 60 do 77, je bilo sprejeto v neizpremenjeni obliki.

V podrobni razpravi o §§ 77—120 je stavel poslanec dr. Fran Novak dve resoluciji. V prvi se zahteva točno in hitro poslovanje oblasti v vodopravnem postopanju, v drugi pa se priporoča, naj bi se izvršila vladna naredba, s katero se bo uveljavil vodopravni zakon, predložila preje v pregled trgovski in obrtni zbornici in kmetijski družbi.

K predmetu je govoril še posl. Piber.

Ti dve poglavji ste bili sprejeti. Nato je bil zakon sprejet tudi v tretjem čitanju z vsemi stavljenimi resolucijami.

Zakon, ki obsega 120 paragrafov, in 41 tiskanih strani, naravno ne moremo podati niti v izvlečku, homo pa ob primerni priliki izpregovorili o važnejših njegovih določbah.

Deželni glavar je zaključil sejo ob 2/4 na 2. popoldne.

Prihodnja seja bo v torek, dn. 13. februarja ob pol 10. dopoldne.

Na dnevnem redu te seja bo razprava o zakonskem načrtu glede šolskega nadzorstva in točke, ki so ostale v današnji seji nerešene.

Italijansko - turška vojna.

London. »Daily Chronicle« poroča iz Carigrada, da je Italija sporočila, utrujena od dolge vojne, da bo raztegnila svoje vojaške operacije do Carigrada, če Turčija ne sklene kmalu miru. Turška vlada je nato sklenila zapreti vse italijanske banke in zavarovalnice v Turčiji.

Carigrad. Glasom poročil so Italijani bombardirali tri dni Konfudo ob Rilečem morju ter razdejali vojašnico, konak in karantensko postajo. Italijani so izročili Said Idrisu orožje, ker je obljubil, da bo Italijane podpiral. Sosedna plemena se upirajo Saidu.

Carigrad. Vojno ministristvo je izročilo časopisju brojavko poveljnika turških čet pred Benghasijem v kateri sporoča ta, da so se vršili v nočeh 25. 26. in 27. januarja hudi boji. Italijani so bili totalno po-

raženi in so izgubili baje 1300 moč, ki so jih prepeljali na 40 bolnih na vojne ladje. Vsa mesta je polno ranjenih. Več italijanskih stotnij je baje popolnoma uničenih. Arabcev je padlo samo 23 in 60 jih je bilo ranjenih.

Štajersko.

Klerikalni prijatelji slovenskih obrtnikov na Sp. Štajerju. V obrtni svet pri ministrstvu za javna dela sta bila imenovana za prihodnja tri leta drž. posl. Hofmann - Wellenhof in Avgust Einspinner. Pred tremi leti sta se trudila drž. posl. Roblek in dr. Ploj, da bi vlada imenovala v ta obrtni svet vsaj enega zastopnika slov. obrtnikov na Sp. Štajerskem. ki so sedaj popolnoma brezpravnini brez zastopstva na merodajnih mestih. Minister Weiskirchner je imenovalje Slovencev že obljubil — a svoje obljube ni izpolnil vsled intrig klerikalnih poslancev, ki niso marali, da bi zastopal slov. obrtnike na Sp. Štajerju, naprednjak g. Jak. Zadravec v obrtnem svetu. Sedaj imajo klerikalci vse spodnještaj. državnozbornske mandate v rokah in bi lahko v tej zadevi kaj storili. Pa če ne gre za intrige proti — naprednjakom, potem se klerikalci nikoli ne zgamejo. Če bomo pa imeli kakše volitve, bodo klerikalci naenkrat najgorenejši varuhi in prijatelji slovenskih obrtnikov na Spodnjem Štajerju!

Manj učiteljev — več duhovnov. Zadnja številka »Slov. Gosp.« se vnovoda ogreva za poldnevni šolski pouk v tem smislu, da bi poučeval vsak učitelj v enem in istem prostoru v dveh razredih in sicer en razred predpoldne, drug razred pa popoldne — seveda tudi ob četrtkih. Na tak način bi se rabilo polovico manj učiteljev in toliko manj prostorov. S tem bi se bote poleg drugih ugodnosti (o uspehih in živinskem izkoriščanju učiteljsstva se seveda ne menimo) prihranilo tudi dosti na davku. — K temu imamo pripomniti le-to, da bi se naj omislile takozvane nedeljske šole, in pa takozvane kmetijske oziroma obrtnonadljevne šole v nočnih urah, učiteljem pa bi se naj z ozirom na njihov malenkosten trud znižala plača na polovico. — Dobro bi tudi bilo, da bi se spodili vsi mežnarji in organisti, kajti njihov posel bi se prav lahko poveril učiteljem, — seveda bi se o tem slučaju morali vsi učitelji obrniti in vpeljati bi se moral celibat, odpraviti pa mežnarska hernja. — Da bi bili učitelji kot organisti dobri sopranisti, bi bilo pravnemno, ako bi se isti v samostanskih vzgojevaliških podvrgli operaciji po srednjeveškem samostanskem načinu. — Mnenja smo tudi, da bi se nrecej davka prihranilo in da bi se Begu manj časa pokrddlo, ako bi se tam, kjer trpijo v eni župniji po 23 1/2 ure na dan po dva in še več duhovnikov, nastavili po štirje in še več dušnih pastirjev, da bi se potemtakem med duhovniki in učitelji delo in plačilo kolikor toliko po pravici razdelilo. — Če bi pa vendar znalo za te izdatke zmanjkati denarja, naj bi se vpošteval Brenčičev predlog in naj bi se natiaskalo en vagon novih papirnatih tisočakov — za duhovne posode. In Slovenija bi bila srečna!

Slovenska Bistrica. Kdo pride v nedeljo, dne 11. t. m. v Slov. Bistrico? Dramatično društvo v Mariboru pripelje »Charleyovo tetno tjakaj v spremstvu deseterih mariborskih dilutantov in nekaterih gostov. Pred-

stavila se bo ob 4. uri popoldne v hotelu »Austrija«.

Štajerski deželni šolski svet je definitivno nastavl na petrazredni deški šoli v Studencih pri Mariboru Franca Hausmanna, na trirazredni ljudski šoli v Storah Gustava Wenedikterja, deselj provizoričnega učitelja v Celju, na trirazredni ljudski šoli v Kaplji Biharda Papsta in na trirazredni ljudski šoli v Ščavnici Valerijo Koprivce. — Def. učiteljica v Grišah Idi Wudler in v Libajah Rozini Vidali se je dovolilo medsebojno zameniti službeni mesti.

Čitalnica v Konjicah priredi dne 10. t. m. lovski ples v Narodnem domu.

Iz Maribora nam pišejo: Vsled odgodenja deželnega zbora bo vlada zopet naprej v deželni upravi neomejeno nemška birokracija. Ze doslej je vedno kar vrgolelo pritožb in tožb iz slovenskega dela dežele proti deželnim uradnikom, odslej pa bo še slabše, ker nemško časopisje hujska naravnost te ljudi na Slovence. Radovedni smo, ali se bo naša duhovščina postavila temu po robu in ščitila ljudstvo pred njegovimi sovražniki? Upanja imamo prav malo; kajti naši duhovniki so največji prijatelji birokratov, petelizei in ovadniki za okrajne glavarje, najponižnejši suplikanti v deželnih uradih. O kakem slov. uradovanju teh ljudi z deželnimi uradi seveda ni govora. Čemu bi bila duhovščina tudi bolj narodna ko mariborski škof, v čegar pisarni se uraduje nemški, ki si sestavlja pridige in pastirska pisma v nemškem jeziku in jih daje potem prestavljati? In ta škof s svojo korumpirano duhovščino »brani« naše narodne svetinje!

Društvene prireditve. Posavska podružnica S. P. D. priredi v soboto, dne 10. februarja pri Juvanciču na Zidanem mestu ob 5. uri popoldne svoj občni zbor, ob 8. zvečer pa planinski ples. — Slovenska čitalnica v Mariboru vabi na ples v soboto, dne 10. februarja t. l. v mali dvorani Narodnega doma. — Celjski Sokol priredi na pustno nedeljo v vseh zgornjih prostorih veliko maskarado.

Tečaj za češki jezik priredi »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« v najkrajšem času. Z ozirom na veliko važnost češkega jezika opozarjamo nanj vse dame in gospode. Posebno naj velja to za one, ki se žele udeležiti letošnjega sokolskega zleta v Pragi. Pogovor glede kraja in časa bo v nedeljo, dne 11. svečana ob polu 12. uri dopoldne v mali dvorani celjskega Narodnega doma. Vsi, ki se za stvar zanimajo, naj pridejo!

Velika maskarada celjskega »Sokola« se vrši na pustno nedeljo, dne 18. svečana v vseh prostorih Narodnega doma. Kdor pomotoma ni dobil vabila naj se obrne na društvo »Sokol« v Celju.

Drobne novice. Iz Celja. Poročil se je 6. februarja davčni asistent g. Jernej Vidensek z gđ. Malči Škraberjevo. Narodnemu paru mnogo sreče! — Dva velika požara. Od Sv. Lovrenca nad Mariboro poročajo: 5. februarja ponoči sta zgorela v našem trgu Novakova gostilna in Lešnikova žaga z lesnim skladiščem in električno centralo. Tržani so morali napeti zadnje sile, da so ogenj omejili. Škoda je zelo velika. — V Pt u ja se je hotel dne 5. februarja ustreliti poročnik tamonjskega pionirskega bataljona pl. Scheiger. Vendar se je slabo zadel in se je samo smrtonovarno ranil. Povod poskušnega samomora so bojša prepripi s poveljnikom stotnije.

— Iz Pt u ja. K. Bortschevi aferi še poročajo: Bortsch ni pneveril le precej denarja mladoletnih, temveč je ponaredil tudi več menic na imena svojih pisarniških tovarišev. Zivel je predobro in rabil zatagadelj velike denarja. Pri hišni preiskavi so našli nad 1000 K gotovine in za okoli 1200 K zlatnine. Ženo, rojeno Celjanko z dekliskim imenom Pommer, so zaprli, ker jo dolžijo, da je vedela za možovo početje. — V Voitsbergu na Sr. Štajerskem so zaprli 48letnega krojaškega pomočnika Miheliča iz Velenja zaradi prestopkov proti pravosti.

Koroško.

Koroški deželni zbor. V včerajšnji seji deželnega zbora je bilo vloženih 5 peticij. Deželni zbor se je bavil z raznimi regulacijskimi načrti za ceste in pota in za osuševanje močvirja v šentviškem okraju. Prihodnja seja danes.

Čez 14 dni. V Gospe sveti so odkopali včeraj 18letno Sofijo Wermiltovo, ki je bila že 14 dni v grobu. Dekle je služilo v Celovcu v neki gostilni, in šele sedaj je oblast izvedela, da je umrla za jako sumljivimi znaki zastrupljenja. Izvršili so sodno obdukcijo, katere rezultat pa še ni znan.

Tat — konkurent. V Brežah je bil obsojen kleparski pomočnik Wöber, ker je kradel pri svojem mojstru Majenu in pri raznih strankah, kamor ga je Majcen pošiljal na delo. Wöber se je hotel maščevati nad svojim mojstrom, ker ga je ta ovadil, in je prijavil malo pred obsodbo izvrševanje kleparski obrti v Brežah, da bi s tem oškodoval kot konkurent svojega bivšega mojstra.

Ponesrečeno veliko poverjenje. Včeraj so arretirali na Beljaškem kolodvoru adjunkta državnih železnic v Beljaku nadporočnika i. s. pl. Münzla. Ponaredil je namreč pri direkciji neko listino in uničil neki akt, vsled bi tega bi bil lahko dvignil pri neki dunaški tvrdki na račun železnice 100.000 K. Zato se je pejal tudi na Dunaj. Tvrdka pa se je vsled previdnosti še enkrat informirala predno je vsoto izplačala, pri direkciji, s čimer je bila nameravana poverba razkrita in so z Dunaja vrnivšega Münzla na kolodvoru v Beljaku sprejeli že detektivi.

Primorsko.

Tržaški deželni zbor. V včerajšnji seji je sprejela tržaška zbornica poročilo verifikacijskega odseka glede zadnjih volitev zakonski načrt glede občinske doklade na premoženje, ki je potrdilo pristojbinskemu ekvivalentu. Dalje se je odobril računski zaključek deželnega šolskega fonda za l. 1911 in spreminjalni predlog lovskega zakona iz l. 1895. S tem je bila seja zaključena.

Iz zdravniške službe. Za okrajnega zdravnika je imenovan dr. Ivan Verčon v Sežani.

Dobrovoljni vlomilec. Zadnji snežni zamet in vihar v Trstu in okolici so porabili neznan vlomilec in vlomili v 4 vile v tržaški okolici, ki so po zimi prazne. Koliko so napravili škode se še ne ve. Gotovo pa je, da so bili tatovi jako brezskrbni in dobrovoljni. V neki vili so si priredili izborno večerjo, pri kateri so pili najboljša vina v butelkah. Steklenice in namizno orodje so brzkotne že pijani razbili in pometali po sobi. Tudi prenočevali so tatovi v vili.

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljin.) (Dalje.)

»Da, to se pravi,« pokima hvaležno Mrkač, »in glej, prijatelj, prišel sem k vam, ki se že dolgo poznamo in vemo za razmere drug drugega. Z gospodično Justino sva si znana že dolgo in jaz upam, da bi zveza med nama bila v korist obeh. Zato te prosim za njeno roko!«

Težek kamen se je odvalil Mrkaču raz sree in tudi v vratu ga ni več tiščalo. Obrisal si je pot s čela. Bilo mu je pa, kot bi ga bilo nekoliko sram pred Borecem, zato je segel po kozarček in izpil ostalo pijačo iz njega.

Borec je Mrkača očetovski potapljal po rami in rekel: »Prijatelj, sva si bila, odkar se poznava in vedno sem te spoštoval in cenil kot častivrednega moža. Delal bi ti neodpustno krivico, če bi ti zdaj ob tej slovesni priliki ne uslišal opravičene prošnje. Tu je moja rešenica! Dekle ti naj bo, da ti zaupam svojo hčer, edinica, svoj najdražji zaklad.«

Osolzilo se mu je oko pri teh besedah in kot v tolažbo je zvrnil čašico konjaka v se.

»Ali naj pokličem Justino?« vprašal je nato.

»Jaz z njo še nisem nikoli govoril o tem naravnost,« de Mrkač, »a sodim, da ti je poslušna hči.«

»Jaz sem že govoril z njo,« reče Borec. »kisló se drži kot vsako dekle, ki ji ponuja moža, nazadnje je pa vesela, da ga dobi.«

Dal je poklicati hčer.

Justina je prišla in obstala blizu vrat. Rdóna je bila v obraz in nemirno je gledala vsevprek po sobi, le v očeta in Mrkača se ni ozrla. Natančno opazovalec bi bil doznal, da so ji pravkar tekle po licih bridke solze.

»Sem pojdi!« velel je oče. Glas mu je bil ljubi in ko je stopila Justina k mizi, rekel je Borec brez vseh ovinkov:

»Justina, gospod Mrkač tu prosi za tvojo roko!«

Še hujska rdečica ji je obšla pri teh besedah prav tja do las, odgovoriti pa ni mogla nič. Oče je pa nadaljeval:

»Jaz sem mu jo že obljubil, ker upam, da spoštnejš voljo očetovo. Vendar te pa vprašam tukaj vričje njega, ali si zadovoljna s tem kosarkom, ki je odločilen za vse tvoje življenje?«

Justina je vedela, kako je.

tako, razlaila bi očeta, ki je trdno prepričan, da očeri hčer najbolj, če jo omoži z Mrkačem, že pametnim možem, ki si je za pridnostjo in umom pridobil naravnost veliko premoženje, kar je po očetovih nazorih za moža dovolj. Če bi odgovorila z ne; ne imela bi nobenega miru več v domači hiši, ker bi ravnala proti sveti volji očetovi, ki je njena zapoved.

Ako se pa vda, bo nesrečna. Navsezana bo na moža, do katerega ne čuti in ne bo nikdar čutila niti iskric ljubezni in čigar ljubezen je že zdavnaj porabljena, da je ostala od nje samo niska samovažnost. Ako se vda, trpela bo vse življenje in ne bo imela niti ure razvedrila in uteh.

Justina je premislila vse to — premislila je še to in stokrat, odkar ji je oče omenil Mrkačeve in svoje namene — a prišla je do zaključka, da proti očetovi volji ne sme nastopiti. Vedno je bila mirna duša, ki svojih srčnih razpoloženj, če so bila v nasprotju z obstoječimi razmerami, ni razkladala in jih skušala uveljaviti a predragocenjem razmer. Justina je bila važna pokoriti se, prenašati vse, kar je dčivila, pa če je bilo veselo ali žalostno; zato je tudi zdaj odvrnila sicer nekoliko otožno, a udano:

»Če ste me vi obljubili, oče, kaj se naj jaz protivim?«

Zaneklo jo je v sren pri teh besedah, dasi je bilo v njih tudi nekaj

očitanja očetovi samovolji. A Justina ni namerjala izreči tega očitanja, oč ga pa tudi ni občutil.

»Tako je prav, dekle,« rekel je zadovoljno Borec, »podaj roko svojemu zaročencu!«

Storila je, kot je bilo ukazano. Ko je pogledala mimogrede v oči svojega ženina, videla je v njih potih rogovod izmozganca. In ko ji je Mrkač izročil šopek vrtnice in klinčkov in govoril o njuni bodoči zakonski sreči, zabolet jo je znova srce, ker se ji je zdelo, da se oni norčuje iz njene otročje naivnosti.

Odšla je ven v svojo sobo, kjer so se ji vsule zadrževane grenke solze iz očesnih studencev, in občutila se je nesrečno, kot še nikdar poprej. Uprav te cvetlice so jo užalostile, zato jih je vrgla po tleh.

Borec in Mrkač sta pa merila nato še drugo, ravno tako ali pa še bolj važno stran glede Justinine zaroke, oziroma poroke, namreč denarno plat. Uredila sta jo tako, da je bil zadovoljen snubeč, ki se je v tej težki stvari stornav zdaj ugrel in se mu je razvezal jezik, kot mu je bil sicer uren in gibčen.

Poroko sta pa določila na predpust.

Mrkač je ostal pri kosilu, h kateremu je bilo povabljenih nekaj boljših sosedov. Izrekla se je tam marsikatera krepka beseda na zdravje godovnika, kakor tudi na zdravje

svežih zaročencev, Justine in Mrkača.

Vse je bilo veselo in zadovoljno, samo tisti prekljicani muzikantje se delali zgago. Borčevka jih je z ozirom na priznana njih umetniško dovršenost v sviranju naročila še za h kosilu in kar so jedi in pijača ter lepe besede storile dobrega za telo in dušo, pokvarila je ta strašna godba, ki je svoja izvajanja od prejšnjega večera skušala nadkriliti s še ostrejšim cvilenjem in preciznejšim napačnim igranjem.

Zalosten ji spomin!

XII.

Jože Topolovec v Dobravi je bil edini krčmar v vasi in točil prav izvrstno vino, dasi ni imel torej nobene konkurence. To je treba poudarjati, ker je v bližnji vasi Loke prodajal tudi samo eden krčmar vino, ki pa je bilo tako kisló, da bi koza zavilila, če bi ga ji zlił kozarec na rep. Tako je trdil Matizjar, ki je obhodil že precej sveta, kot so pravili ljudje, in zato vino dobro poznal, če je tako kisló ali če ni, kot pravi kornja primera. Loški krčmar — Mihač so mu rekli — je zaradi tistih besedi Matizjarja sovražil kot naglavni greh in skoraj bi bilo prišlo do dolgotrajne pravde med njim in Matizjarjem zaradi razlajenja na časti in škoda na obrti.

(Dalje prihodnja.)

Nesreče. Zastrupila se je v Trstu 61letna zasebnica Neža Marijoti. Pila je phenilovo kislino, našli so jutraj mrtvo v postelji. — Včeraj go potrgnili v Trstu iz morja utopljena 61letnega kavarniškega natakarja Vincenca Dragotina. Ivršli je krátkotne samomor. — Petnajsetletni učencek Obersnel v Barkovljah se je igral s samokresom. Med igra se mu je samokres izprožil in je kroglica zadela 10letnega učenca Borisa Pertota v prsi. Dečka so odpeljali teko ranjenega v bolnišnico.

Dnevne vesti.

«Propalost in grdoba liberalne stranke je neizrečena» zato, ker si upajo napredni poslanci po zaslugi kritiziral deželno gospodarstvo. Seveda naprednjaki bi morali molčati na vse, kar klerikalci uganjajo v deželni upravi, ne smeli bi opozarjati javnosti, kako klerikalci zapravljajo brezvestno deželni denar, kako kupujejo dolgove na dolgove, marveč bi morali vihteti kadilnice in peti hvalešne pesmi upravnim genialnosti klerikalnih mogotcev za to, ker so spravili deželo na rob gmotnega propada. Kaj ne, je pač vzorec gospodar tisti, ki si je z denarjem na kredit sezidal sijajen dvorec in gospodarska poslopja, umen gospodar je tisti, ki si je uredil vzorno gospodarstvo z denarjem, ki ga je vzel na posojilo! Kaj to, ako redni dohodki njegovega posestva niti toliko ne znašajo, da bi se pokrivali tekoči stroški. Kajpak, vzoren gospodar je vkljub temu in na stvari se ne spremeni čisto nič, ako tudi zapoje boben in ako pride posestvo na boben. Kakšna je soliba ljudi o takšnem gospodarju in o takšnem gospodarstvu? Res, gospodarstvo je bilo lepo urejeno, tako bodo rekli ljudje, toda gospodar je živ, preko svojih razmer in ni znal izhajati s svojimi sredstvi. Takšen gospodar je klerikalna deželnozborna večina. Posito, sed non concessio — da je njeno gospodarstvo vzorno urejeno, toda to gospodarstvo sloni na slabih nogah, ker se vzdružuje s tujim denarjem. Da mora za tako gospodarstvo ob koncu koncev neizogibno zapeti boben, je povsem jasno. Tudi klerikalci se tega prav dobro zavedajo, zato kar besne, ako se jih opozori z napredne strani, da pripravljajo deželni enko usodo, kakoršna zadene gospodarja, ki živi čez svoje razmere.

«Brezbraznost dr. Kreka. V zadnji seji dež. zbora se je nekaj primerilo, kar moramo vsekako ožigosati, ker je bila to parlamentarna brezbraznost prve vrste. Dr. Krek je bil noročevalec o dež. proračunu. Ne čudimo se nič, da je govoril vehementno in surovno, tega smo vajeni od njega. Mož, ki javno pozivlja ljudi, naj liberalce v grapo pomečajo in jih s kamni ubijajo, mož, ki grozi ljubljanskim volilem, da pripelje nad nje armado, ki jih bo nogala v luknje, za pse in jih naučil, da bodo na kolenih prosili za svoje življenje, tak mož pač tudi v parlamentu ne more drugače govoriti, kakor brutalno. Toda brezbraznost je, da je referent v dež. proračunu dr. Krek, končavi svoj govor, demonstrativno odšel in pri celi debati ni bil navzoč. Dr. Krek je hotel s tem pokazati, da nasprotiških govorov še slišati neče. To je nekaj nečuvnega in se še v nobenem parlamentu ni zgodilo, da bi bil referent med razpravo in za čas razprave zapustil svoje mesto. Referentova dolžnost je, da je ves čas razprave navzočen in da daje odgovor na stavljenca mu vprašanja. Naj si to dr. Krek zanomni.

«Podržavljenje ljubljanske policije je resnično že sklenjena stvar in vlada hoče, da se čim prej izvrši. Povedali smo že, da narodno - napredna stranka podržavljenju mestne policije nič ne nasprotuje in da prav rada prepušti skrb in odgovornost za policijo vladi. Toda visoka vlada si je to stvar vendar nekoliko preveč komodno uredila. Vlada hoče imeti policijo v svojih rokah — plačnje naj pa jo mestna občina. Veličanski Dunaj plačuje na leto en milijon za policijo, Praga, ki ima pol milijona prebivalcev, plačuje 100.000 kron. Trst, ki je petkrat večji, kakor Ljubljana, plačuje 6000 K. Ljubljana pa na nai plača — čujte in strmite — 130.000 K!!! Bilo bi naravnost nekaj kanibalškega, če bi se navadilo ljubljani breme 130.000 K za državno policijo!

«Vollite v trgovsko in obrtno zbornico bodo v torek 13. t. m. in v četrtek 15. t. m., vsakokrat od 9 do polnoče do 1. popoldne. V torek 13. t. m. volji trgovinski odsek (rdeče in modre glasovnice), v četrtek na obrtni odsek (rumene, bele in zelene glasovnice). Vsi volilci in volilke naj nemudoma osebno oddajo ali pa rekomandirano pošljejo legitimacije in glasovnice v pisarno dr. Novaka v Ljubljano, Dalmatinska ulica št. 3.

«Vera peša. Celo pri klerikalnih peša vera. Škof se leta in leta

vojekuje zoper plese. Njegovi mašniki preganjajo plese, deželni odbor je prisilil šupane, da morajo preganjati grotličarje, ki prirejajo plese, sploh proglašajo plese za grdobijo vseh grdobij in najnedolžnejšo plesem prireditve za orgijo razposajenosti in razuzdanosti. A glej — zdaj pride klerikalni frakarji tudi svoje plese in sicer pod protektoratom gospe dr. Šusteršičeve in prirede ga celo na petek. Pa naj še kdo reče, da veča ne peša!

«Iz Dola pod Ljubljano. V torek, dne 6. svečana se je torej vršila volitev obč. odbora in kakor je bilo že poročano, se je končala s slajno zmago narodno - napredne stranke. Klerikalni petelini so pogoreli — kikiriki! Slavna cenilna komisija za pogorele pride v kratkem istim »pogorevščino« cenit. Upam, da so bili dobro savorajani.

«Za ravnatelja II. drž. gimnazije v Ljubljani je imenovan profesor I. drž. gimnazije g. Anton Stritof.

Poročil se je v sredo, dne 7. februarja t. l. v župni cerkvi v Leskovec g. dr. Ferdo Trenz, primarij obč. bolnice v Krškem in okrožni zdravnik, z gđ. Vido Pfeiferjevo iz Leskovec.

Iz Novega mesta. V četrtek jutraj okrog 6. ure se je ustrelil s samokresom v levo trebušno stran na Stari cesti v Novem mestu 17letni Leopold Kaftan, poštni oficijant, doma iz Semiča. Kaj je mladenič ginalo k temu koraku, se ne ve. Prejšnji večer je bil vesel v družbi svojih prijateljev, jutraj pa ga je našel ob zid mestne hiše naslonjena davčni sluga g. Pristov, ki ga je peljal na pošto in nato v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Kamor stopi »Čuka, je neareča. Bila najboljši pridnički v Čuknjavi je med pri ustanovitvi »Čuknjavi« župnija Sv. Križ pri Kostanjevici. Čuki so zahajali pridno v telovadnico, s čemer pa se ni rečeno, da so tudi telovadili. Spremljal in nadzoroval je »Čuka« sam kanlan. Seveda jih je odgajal kot sveto vojsko zoper te preklicane liberalce in jih bodril k vsakojakemu boju zoper Turke — ne pardon, zoper sorojake iste vere. Njegov trud je imel uspeh. Ko so prišli dne 17. aprila lani Čuki okoli osmih zvečer iz telovadnice, so šli v Cerklje in napadli tam z vilami in koli fante iz Krške vasi. Matija Horžen se pa ni pustil kar tako ugnati v kozji rog od Čukov, ki so bili za nšesi še mokri in se je postavil v bran. Ko so ga pa le naskakovali, je zabodel komaj osemnajstletnega Franceta Žičkarja v prsi. Žičkar je bil dolgo v bolnici, toda uvidel je, da Čukovska vzgoja ni za nič in je izstopil od Čukov. Horžen na je dobil za svoj čin 6 mesecev ječe.

Prijatelj čebel. V letih 1910 in 1911 je zmankal v Leskovec in njegove okolice marsikak panj čebel. Trudili so se posestniki in orožniki, da bi dobili in zalotili te čudne sladkosnedne tatove, pa je bilo vse zaman. Tudi Nacetn Vročku, peku v Leskovec, je zmanjkalo nekaj panjev. Naenkrat pa pride nek posestnik iz Leskovec sliščano v Mrtvice k zidnici Mihe Škoflana, petdeset let starega posestnika iz Leskovec. Našel je tam razbite tiste panje, ki so bili njemu ukradeni. Ko se je to poznalo, so prišli tudi drugi pravemu tatu na sled. Škoflane niti tajil ni svojega početja in je bil nagrajen, kakor smo zdaj izvedeli, s trimesečno ječo za pridno ugonabljanje tujih bučel.

Žganje — najhujši sovražnik. Dne 19. januarja so bili žganje na Fužinah pri Zambarku v osatili. Nacetn Orla sledeči fantje: Franec Kastelic po domače Mihator, posestnikov sin iz Sniče posestnik France Blatnik iz Malega Korca in Tone Oberstar. Ko so se prijateljstva preopili, so se začeli pripravljati na nobeden ni hotel odjenjati, vsak je hotel imeti prav. Torej je Franec Kastelic enostavno obema drugima okroiral svoje napore s tem, da je potenezil nož in sunil najprej Oberstarja z odprtim nožem v levo stran prsi ter mu prizadial veliko in nevarno rano. Pa tudi Blatniku ni prizanesel, ker je mislil ravno oba nedvladati in ga je vrezal v desni palec. Duše mu tu sicer ni izstrelil, toda vzel mu je zmoglost za dalje žaniti za svojim poklicem. Pa tudi suknič je Blatniku ves razrezal. Ko so ga potem baje vprašali, zakaj je to naredil, je dejal, da tega ni naredil on, marveč žganje.

Beg pred blaginjo domače zemlje. Dne 24. decembra 1911 se je nanotilo iz Zilj in sosednih vasi ob Kolpi četrto fantov iz mile domovine in iz srede našega dobrega in vernega ljudstva v Ameriko, ker jim doma ni bilo mogoče živeti. Na sam brzic so prijeli v Ljubljani vse štiri fante, ki so se izkazali napram policiji z naprednimi oziroma knjižničnimi potnimi listi. Zorili so vse štiri, in jih oddali menda sodišču v Novem mestu. Eden izmed njih je bil svetletni Janko Čadonič iz Zilj ob

Kolpi pri Vinici. Ta si je bil nabavil potni list nekega Antona Kozniča. Siromak bo najbrže po prestani kazni odgnan domov v volilni kraj Evgenca Jarca, kjer s cedi med in mleko. Samomor s dinamitno patrono. Pri Jeličnem vrhu kraj Idrije so v ponedeljek našli mrliča z razbito glavo ležati v snegu. Dogalo se je, da je ta mrlič 24letni rudar Ivan Cunta iz Idrije. Cunta je že večkrat kazal, da misli na samomor. Ker ni mogel dobiti revolverja, za katerega je izpraševal, si je utaknil dinamitno patrono v usta in jo užgal.

Rokodelski pomočniki in sorodni poklici v Kranju prirede v nedeljo, dne 11. februarja 1912 točno ob pol 9. uri zvečer v prostorih hotela »Nova pošta« običajni plesni venček. Čisti dobiček je namenjen »odbi prostovoljne požarne brambe.

V Dolenji vasi pri Cerkljeh je nenadoma umrl dne 6. t. m. posestnik Matija Stražičer. Bil je vedno odločen naprednjak, podporni član telovadnega društva Sokol v Cerkljeh in večletni načelnik požarne brambe v Dolenji vasi. — Bodi mu zemljica lahka!

Iz Zagorja ob Savi. Rokodeljska veselica, ki se je vršila 4. svečana; se je nepričakovano dobro zvršila. Vsem obiskovalcem srčna hvala. Vsi diletantje so svojo nalogo izborno spolnili. Posebno zahvalo pa gospodu Hladniku in njegovemu gospej.

Elektrodiograf »Ideal«. Danes v petek, dne 9. februarja: Specialni večer s sledečim sporedom: 1. Potočni šumlja. (Prekrasen naravnih pometek in barvah.) 2. Mumpitzophon. (Komično.) 3. Zvesta ljubezen. (Zanimiva drama. — Samo pri večernih predstavah.) 4. Dobri stric Edvard. (Ameriška veseligrta.) 5. Ponos tihotapecev. (Lepa drama.) 6. Nekaj zastopnikov delokločev. (Zanimiv naraven posnetek.) 7. Smrt Heligobala ali tiranovi levi. (Drama v barvah.) 8. Mirko veliki molčalec. (Velikomično; igra šestletni Mirko.) Od sobote, dne 10. februarja do ponedeljka, dne 12. februarja: Smrtni beg. (Velika senzacionalna nihilistiska drama; jako zanimivo.)

Stojnica v ognju. Predsnočnim je branjevec Anton Bucek zapazil, da gori v Solskem drevarstvu stojnica mesarice Marije Rihardjeve in takoj šel na mesto ter ogenj pogasil.

Pes je popadel včeraj na Tržaški cesti 12letnega gimnazijca Antona Novaka ter ga na desni nogi znatno telesno poškodoval. Lastnik psa je znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Makedoncev in 3 Hrvati.

Izgubila je dijakinja Olga Lužarjeva ročno torbico, v kateri je imela manjšo vsoto denarja. — Gđ. Julija Zalokarjeva je izgubila denarnico z večjo vsoto denarja. — Posestnica Ivana Cirmanova je izgubila zlato žepno uro. — Solska učenka Marija Goršekova je izgubila zlato žepno uro s srebrno veričico.

Dotičnik, kateri je zamenjal dežnik 8. t. m. popoldne v kavarni »pri Sloncu« se pozivlja, naj dežnik odda pri blaginjičarji kavarne. Ime dotičnega je znano in se ga lahko izroči sodišču.

Društvena naznanila.

Zaključni plesni venček društva slov. trg. sotrudnikov v Ljubljani se vrši v soboto 10. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Ker se je pri razpisiljevanju vabil mogoče koza prezrlo naj o vsakdo blagovolji oprositi ter naj se vkljub temu prireditve udeleži. Vstop je vsakemu javljen. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnina 1 krono.

«Sokole v Logatec. Na občnem zboru so bili izvoljeni v odbor sledeči bratje: za starosta Avgust Kraigher, za podstarosta J. Rihar, za načelnika D. Smole, za blaginjnika A. de Gleria ml., za tajnika P. Poženel, za odbornike pa K. Gostiša, J. Gosar, J. Tollazzi, J. Lenarčič, J. Sebenik, za namestnika Fr. Puppisa in A. Cempre, za pregledovalca računov Fr. Korenčan in A. Baic. Dohodkov je imelo društvo 978 K 67 v. izdatkov pa 838 K 77 v. Čisto premoženje znaša 1407 K 11 v. glavnica za »Sokolski dom« pa 1290 K 32 v. Društvo ima lastno javno ljudsko knjižnico in čitalnico, ki šteje nad 350 knjig. Društvo je priredilo 5 veselic in se je udeležilo 4 izletov. Ker je »Sokole« za Logatec jako važna, je želeli, da bi se narodni krogi zanj bolj zanimali. Svoj plesni venček priredi »Sokole« dne 17. t. m. v hotela Kramer.

Pevsko in bralno društvo »Triglava« v Radovljici priredi plesno veselico v restavraciji g. M. Zelarja v nedeljo 11. t. m.

Razne stvari.

«Zima, Črnovice. 7. februarja. Na progi Luzan - Kotzmann je običajni cel osebni vlak v snegu, v katerem se nahaja že 24 ur. Štiri pomoč-

ne lokomotive niso mogle ničesar opraviti in sploh niso mogle priti do vlaka. Potniki so se s sanmi prepeljali v Črnovice. Sneg bodo kidali najbrže kake štiri dni. — Padova, 7. februarja. Sneg je tukaj pol metra visok. V Veroni in Piacenzi leži 60 cm visok sneg. — Bologna, 7. februarja. Tu je snežilo 22 ur. Cestni promet je skoraj popolnoma ustavljen, ker leži sneg tako visoko.

V snežnem zametu. Zadnji snežni zameti so zahtevali na Ogrskem več človeških žrtev. Kakor poročajo iz Kesthelyja, so snežni zameti v okolici mesta presenetili 6 delavcev, ki so bili na povratku z dela. Delavcev niso mogli najti, dokler ni večeraj sneg skopnel.

Bombni atentat na tovarniškega ravnatelja. Nekei odpuščeni delavec v tovarni »Sodnowitzer Werke« v Katowitzu je vrgel v stanovanjske tovarniškega ravnatelja G. Huldšinskega bombo, ki se je razletela v pisalnem kabinetu ravnateljevem. Ravnatelj je ostal po srečnem naključju nepoškodovan, v stanovanju pa je napravila bomba veliko škodo. Napadalec je pobegnil.

Velika poštna tatvina v Inostu. Kakor smo že poročali se je vtihotapil med poštno uslužbenca pri nalaganju poštnega voza neki neznanec in si prilastil na ta način eno d-narno pismo, v katerem je bilo 30.000 kron. Kot storilca so sumili takoj po izvršeni tatvini nekega poštnega slugo in njegovo ženo. Toda vsled nezadostnih dokazov so morali preiskavo proti njima ustaviti. Nadaljne preiskave so dognale, da je tat brat nekega bivšega poštnega uradnika. Tat je pobegnil, arretirali pa so njegovo mater in sestro, ker sumijo, da sta tudi v zvezi s tatvino.

Velika povodenj na Portugalskem. Iz Lizbone poročajo, da je izstopila iz strune reka Tajo in jaleč na okoli poplavila svoje bregove. Mestovi in objekti ob reki so vsi podrti, hiše preplavljene, več ljudi je utonilo. Vsaka rešitev je onemogočena, ker v hudem toku žene reka tramove od mostov, hlode, razno žušno opravo, blago itd. Med temi plove voda veliko trupel utopljenecv, ki se niso mogli pravočasno rešiti. Brzobjavne zveze, ki so napeljene ob reki ali čez vodo so polomljene. Voda je napravila tudi po polju velikansko škodo, ki se pa še ne da ceniti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Socijalno - zavarovalni odsek.

Dunaj, 9. februarja. Subkomite socijalno - zavarovalnega odseka se je bavil z načeti socijalnega zavarovanja, ter je prišlo med debato do ostrih nasprotstev, ki ogrožajo socijalno - zavarovalno predlogo. Socijalni demokratje zahtevajo ločitev v zavarovanju med samostojnimi in nesamostojnimi. Temu nasprotujejo agrarci in tudi vlada stoji na nasprotnem stališču. Ker odsek ni mogel priti do nikakršnega sporazuma, se je odgodil najmanj za 14 dni.

Odprava praznikov.

Dunaj, 9. februarja. Ker se avstrijski škofi zaradi praznikov niso mogli zediniti, so naprosili papeža, da on razsodi. Papež je razsodil tako, da odpade šest praznikov, in sicer: drugi božični praznik, velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije, Svečnica in Trije kralji.

Premestitev polka.

Dunaj, 9. februarja. Pešpolk št. 32. ki ima sedaj svojo garnizijo na Dunaju, pride v Trst.

Stavke.

Praga, 9. februarja. Danes ponodi so imeli uslužbeneci praške cestne železnice nezluženje, na katerem so sklenili s ozirom na dejstvo, da je upravnistvo odklonil njih zahteve, počakati še 24 ur, ter če se do tedaj upravni svet ne ukloni, začne v soboto s stavko.

Pardubice, 9. februarja. V Skuču stavkajo delavci treh tovarov za obuvala.

Rusini in Poljaki.

Lvov, 9. februarja. Pogajanja med Rusini in Poljaki glede deželnozbornih volilne reforme so se razbila. Rusini so pripravljani na hrupno obstrukcijo. Radikalci hočejo razbiti državni zbor, če treba z nasiljem.

Dalmatinske železnice.

Budimpešta, 9. februarja. Ogrski trgovinski minister je imel večerj konferenco s nekaterimi zastopniki bank zaradi zgradbe dalmatinske železnice, glede katerih je urediti le še nekaj detajlnih vprašanj.

Fuzijske brvaške narodne organizacije in Stadlerjeve stranke.

Sarajevo, 9. februarja. »Zajednica« priobčuje komunikacije brvaške narodne organizacije, ki pravi, da je ta sklenila fuzijo s katoliško Stadlerjevo stranko, ako ta v svojem škotij-

skem listu prekličie interdikt nad narodno organizacijo. Sedaj gre samo še za nekatere modalitete fuzije, ki jih naj uredi odbor narodne organizacije, ki se sestane 5. marca. V političnih krogih so mnenja, da bo nadškof Stadler ugodil tem zahtevam in da je fuzija s hrvaško stranko gotova.

Eksarhat in Mladoturki.

Carigrad, 9. februarja. Eksarhat je odklonil ponudbo mladoturške stranke, da se naj eksarhat zedini z mladoturškim volilnim odborom.

Zatvorjen nemški klub.

Petrograd, 9. februarja. Moskovski mestni poveljnik je zatvoril nemški klub ter konfisciral njega premoženje v vsoti četr milijona kron.

Bavarsko regentstvo.

Berolin, 9. februarja. Listi poročajo, da bo izšel v prihodnjih dneh dekret bavarskega prince - regenta Luitpolda, s katerim pooblašča princa Ludvika, da ga od časa do časa sme zastopati.

Predsedstvo nemškega državnega zbora.

Berolin, 9. februarja. Ker se stranke nemškega državnega zbora zaradi kandidatov v predsedstvo niso mogle zediniti, pride v državuem zboru do bojnega glasovanja. V predsedstvo bodo izvoljeni najbrže nacionalni liberalci in člani centra.

Dogodki v Monsu.

Bruselj, 9. februarja. V Monsu je prišlo zopet do krvavih spopadov z vojaštvom. Stavkajoči so napadli in oplenili transport z živili. Povsod so vojaške posadke pomnožene. Danes se vrši referendum stavkajočih, ki bo odločil o vprašanju, ali naj se stavka nadaljuje ali ne. Sodi se, da se bodo izrekli stavkajoči delavci za nadaljevanje stavke.

Kriza v Kristianiji.

Kristiania, 9. februarja. Justični minister, trgovinski minister, zunanji, domobranski in naučni minister so podali glasom »Asten Postene« svojo demisijo.

Angleška in Nemčija.

London, 9. februarja. Zatrjuje se, da je lordu Haldane poverjena posebna misija na cesarja Viljema. »Times« so mnenja, da ima obisk angleškega vojnega ministra v Berlinu poseben političen pomen. Lord Haldane ne bo imel konference z najvišjimi vojaškimi krogi.

Berolin, 9. februarja. Lord Beresford se je izrazil nasproti zastopnikom časopisja, da bi bila vojna med Angleško in Nemčijo naravnost zločin. Taka vojna je po njegovem mnenju izključena. Nemčija naj se ne da motiti pri zgradbi svoje mornarice in naj gradi dreadnoughte kolikor jih hoče. Popoldne je obiskal lord Beresford najodličnejše člane nemške mornarice.

Berolin, 9. februarja. »Tägliche Rundschau« se bavi s posetom angleškega vojnega ministra v Berlinu ter pravi, da se je izvršil vsled tega obiska v razmerju med obema državama odločilen preobrat. Baje so v teku važna pogajanja, pred vsem kolonialno vprašanje, železniško in mornariška vprašanja. — Včeraj je imel lord Haldane konferenco z državnim kancelarjem.

Zaplenjeni parnik.

London, 9. februarja. Italijanska torpedovka »Grenadiere« je pri Perimu zaplenila angleško ladjo »Tuna« ter jo odpeljala v Seyeh Said. Neka italijanska vojna ladja je ustavila tudi angleški parnik »Vooco-ok« ter ga preiskala.

Homerule.

London, 9. februarja. Prvi lord admiralitete Winston Churchill je došel včeraj popoldne v Belfast, kjer ga je na kolodvoru sprejela večstoglavna množica z malo prijaznimi kliči. Množica mu je zapela pesem »Rule Britannia« in razgrajala tudi pred hotelom, v katerem se je nastanil lord in njegova žena.

Belfast, 9. februarja. Na potu k zborovanju irske stranke, ki zahteva za Irsko samostojen parlament, takozvani homeruli, je množica zastavila avtomobilu Churchilla in njegove žene pot. Policija mu je morala šele napraviti pot do zborovališča, kjer je bilo pripravljeno vojaštvo.

Atentat na vlak.

London, 9. februarja. Blizu Šangaja je bil izvršen na pekinski ekspresni vlak atentat z bombo. Mnogo oseb je bilo usmrčenih, zelo veliko je bilo težko ranjenih.

Zodinjene države in Mehika.

St. Antonio, 9. februarja. Ameriški bojni departement je mobiliziral 100 vojakov, ki jih pošlje na mehičansko mejo.

Nesreča v rudniku.

New York, 9. februarja. V Antadonu v Kaliforniji so skale zasule 65 rudarjev, ki jih kljub takojšnjim rešilnim delom še niso mogli najti.

Majhni vzroki, veliki učinki.

Ze od nekdanj narava, žudno ravna s človekom. Iz človeka je napravila idealen umotvor in ga s materinsko skrbjo opremila s najodličnejšimi duševnimi darovi, vendar pa ima tudi časih posebne muhe in ga večkrat proganja z brutalno silo. Časih ga tepe z elementarnimi silami, časih pošlje nadenj najbolj zavratne svoje hlapce: mikroorganizme, zbujačce najhujših bolezní, in sicer, da bi iz prahu rojenega vedno zopet spomnila na njegov izvor. In če tudi se je človek tekom tisočletij navadil, varovati se proti blisku in

pomanjkanju vode, pa vendar ne ve ničesar, kadar se je treba braniti proti ispodkopavalnemu delu bacilov.

Na srečo si pa zemeljski popotnik ne da takoj vzeti poguma. Z neumornim delom študira sanj pogosto pogubni učinek ter tajno delovne narave, ki mu ob uri sprave sem ter tja večkrat sama izda orožje, katerega naj se poslužuje v boju in katerega se hlastno poprime, da se more s njim boriti spretno in uspešno.

Žal, da je zmaga le redkokdaj s njegovi strani. Mnogim boleznim s svojo taktiko ne more do živga in te mu pobere mnogo bratov. Da, neka-

tere bolezni nastopajo na tak način, da se po pravici lahko imenujejo bič človeštva.

Jetika, sušica! To ime ima kaj alab glas. Kako mnogim je že istrigala po katerega njih dragih, in medtem, ko se veselimo svoje moči in zdravja, se je snabití vrtihotapila že tudi v naše nič hudega slutete telo, da ga počasi, pa zanesljivo ugonobi.

Sicer razdirajoča ta bolezen svojega bivanja v telesu ne more dolgo skrivati, in ko se je izdala, je že tudi najskrajnji čas, priti s njo energično vojsko za samoohranitev, za obstanek.

Ali nesnakomerni so bojevniki po številu, velikosti in vstrajnosti. Ubogi človek potrebuje torej sobojevalca, ki ga more uspešno podpirati. Dolgo se tak sobojevalec ni dal dobiti, docela ga niso iz temnega njegovega skrivališča pritegnili v službo človeštva. Imenuje se kreozot.

Ta iz bukovega lesa pridobljena snov, katere proti gnilobi delujoče lastnosti so dosti znane, je takoj po svoji porabi v zdravniški praksi dosegla množico zdravilnih uspehov. Žal pa, da je to zdravilo pokazalo tudi neprijetne lastnosti, n. pr. zopni okus in vonj ter strupenost njegova, kar je poglavito povzročalo mote-

nje žolodea. Ker pa kreozot ni eno, no kemično telo ter obsega tudi ne- učinkovite snovi, tako je bilo naj- prej treba žito očistiti plev, to se pravi odločiti koristne sestavine in jih spraviti v tako obliko, ki izključuje vaako motenje telesa, ne da bi pri tem specifični učinek kakorkoli trpel. V tej smeri lahko kemična tvornica F. Hoffmann - La Roche & Co. zaznamuje popoln uspeh, ker pod imenom Sirolin »Roche« izdeluje preparat, ki obsega samo učinkovite sestavine kreozota in ob popolni nestrupenosti razvija izbornu pre- ne sluteno sedaj pa splošno priznano zdravilno moč pri pljučnih boleznih.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v soboto se igra prvič na našem odru Henrika Ibsena veseligr »Zvezna mladina« (za nepar). Glavne vloge igrajo gg. Nučič, Skrbinšek, Danilo, Verovšek, Šimaček, ga. Danilova, ga. Šetfilova, gd. Wintrova ter ga. Iličičeva. — V nedeljo je ob pol 3. popoldne pri zelo nizkih cenah Weisova opereta »Revizor« (za lože nepar); v nedeljo zvečer je ob 7. velika opera »Rusalka« (za par). — V torek opereta »Caričine zmazanke«.

Slovensko gledališče. »Rusalka«. Lirična opera v treh dejanjih. Pesnitev Jaroslava Kvapila. Uglasbil Anton Dvořak. Dirigent kapelnik V. Talič. Režiser Fr. Krampera. — Dvořakovo opero »Rusalka« imajo še v spominu obiskovalci našega gledališča iz za časov, ko je nastopilo medvladje v Govekarjevih gledališki eri in je vodil za eno leto intendantne posle gosp. Friderik Juvančič. V tistih časih je dirigiral veskrižem opere in opere gosp. kapelnik Benišek in gotovo se še spominjamo, da je napravila ta opera tudi tedaj, zlasti v glasbenem oziru velik utisk. Včeraj je prišla celota in vse posameznosti te lepe lirске godbe pod spretnimi rokami gosp. kapelnika Taliča še do večje veljave in mogočnejšega utiska. Gosp. dirigent je vnovič dokazal, kako zna zgrabiti dušo svoje umetnosti in izčrpati iz instrumentov vse, kar morejo povedati in dati. Za poslušaleca, ki polaga važnost opere samo na godbo, je bil včeraj morda najlepši večer letošnje sezone. Poslušalec pa, ki želi tudi dramatskega libreta, nemara ni bil tako vsestransko zadovoljen. Besedilo je popolnoma lirsko, vse skupaj lahkotna pravljica na pesem, ki postaja za tri dolge akte malo predolga. — Inscenacija včerajšnje opere je bila vse hvale vredna. Režija je bila v jako dobrih rokah in je povsod dokazovala njihovo spretnost in umnost. Gledalca je čarala v svetove, kjer plešejo gozdne vile, uganja svoja čarodejstva Jagababa in se plazi ob svetlih nočeh iz gozdnega potoka povodnji mož, da se ocolni v mesečini. Igralo se je dobro in pelo še boljše. Gd. Šipankova, ki je nastopila v naslovni vlogi, je ustrezala v vseh ozirih. Njena Rusalka ni izgubila na čaru niti v petju, niti v igranju. Enako dober je bil kraljič gosp. Fr. Krampera, ki je opero obenem režiral. Velike partije, ki jih je pel do zdaj v raznih operah, dokazujejo njegov obširni talent in vsestransko porabnost, kar je važno zlasti za manjše odre, ki morejo vzdržavati le po enega tenorista. Gosp. Križaj je pel povodnjega moža in dokazal, da je svoji nalogi kos. Zlasti lep uspeh je dosegel v drugem dejanju, kjer je prišel njegov zvočni, polni in lepi glas do popolne veljave. Kot gosta sta nastopili gd. M. Peršlova in gospa A. Kramperova. Prva je pela vlogo stare čarovnice. Njenemu obsežnemu altu se pozna šolanje, zadnjih časov in tudi njeni igri. Gospa Kramperova je bila kot prva gozdna vila nadvse prikupna v petju in igranju. Tudi njena vrstnica, druga vila, ki je naznačena na gledališkem lepaku s tremi zvezdicami, je bila na odru jako simpatična. Gospa J. pl. Foedranspergova je prav dobro pela, ali slabše igrala. Dobro bi bilo, če bi se režiserji z njo bolj potrudili in jo privadili igranju in gibanju po odru. Ta, ki piše te vrste, gotovo ni njen nasprotnik, svetuje pa to iz prepričanja in ljubezni do razvitka in procvita domače igralske umetnosti. Ostali gg. igralci, g. Horský, gd. Thalerjeva, gd. R. Peršlova in g. Bukšek so bili popolnoma zadovoljivi. Zbor je bil izvrsten. V orkestru smo čuli prvič domačo iznajdbo g. Bajdeta, ki je nadomestovala harfo, nekakšen harfski klavir. Instrumenta skoro ni bilo ločiti od prave harfe, kar dela dovolj časti in uspeha gosp. iznajditelju. — Predetave se je udeležilo jako mnogo publike, ki je po vsakem aktu burno aplavdirala. G. kapelnik je moral na oder, da prejme tam glasne izraze hvale in simpatij. — Dostojno bi bilo, če bi gledalci med ouverturo molčali in ne motili

tistih obiskovalcev, ki hočejo elišati celo opero.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vladno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/L) ali naj vsaj naznanijo tajništvo svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. februarja: Julija Moos, rojena Orel, šolska voditeljica v pokojni, 75 let, Rimska cesta 7. — Rudolf Podlunšek, rejenc, 2 meseca, Streliška ulica 15. — Frančiška Balant, postrežnica, 58 let, Cerkvena ulica 27.

Dne 7. februarja: Feliks Podlunšek, knjigovodski pomočnik, 17 let, Križevniška ulica 9.

Dne 8. februarja: Albert Schäfer, bivši trgovec, 68 let, Marije Terезije cesta 5.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. februarja 1912.

Termin.	
Pšenica za april 1912	za 50 kg 11-97
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg 11-86
Rž za april 1912	za 50 kg 11-12
Rž za oktober 1911	za 50 kg 10-6
Koruzna za maj 1912	za 50 kg 9-07
Oves za april 1912	za 50 kg 10-35



Mavrodaphne Malvazijec
Specialitate
„ACHAIA“, d. d. za prod. vna.
PATRAS, (Grško)
kot zdravilna in namizna vino nedecelna.
Grška vina (mila, sladka, pitna)
vsi poznavalci posebno cenijo.
Glavna zaloga 4298
Sigm. Winter, Dunaj, III/L.

Meteorološko poročilo.

Vidna od mrtja 2002 Srednji snežni tlak 20.30 mm

Letnik.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperat. v C	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	732.5	9.7	sl. svzh.	oblačno
9.	9. zv.	732.0	5.3	sl. svzh.	"
9.	7. zj.	729.5	4.6	sr. svzh.	"

Srednja včerajšnja temperatura 6.6°, norm. -0.9°. Padavina v 24 urah 0.7 mm.

Lepo stanovanje

s 4, eventualno 3 sobami 551

se odda

za takoj ali majev termin, Slovenski trg 8 (trg pred sodnijo). — Več pri hišniku.

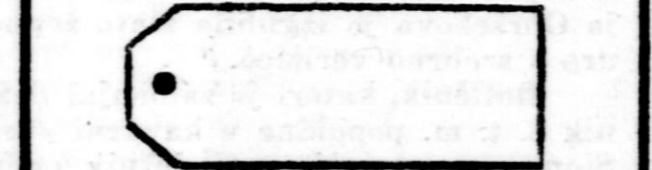
Steklarska trgovina M. TUSEK, LJUBLJANA

Stari trg šte. 28 140

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Privezni listki.

Vsled nove želez. uredbe mora imeti vsaka vreča in vsak kos blaga listek ali etiketo, označeno



z krajem, kamor je blago namenjeno. Te listke izdeluje najceneje ljubljanska kartonažna tovarna

I. Bonač, Ljubljana.
Vzroci in cene se dopošljejo brezplačno.

! Domača plesna veselica !

v gostilni pri „Perlesu“, Prešernova ulica (zraven glavne pošte).

Podpisana vabi na to domačo veselico — jutri v soboto zvečer — vse goste, esobito znance in prijatelje, in jih zagotavlja, da jim bo nudila gotovo prijetno domačo zabavo.

„Prva avstrijska zavarovalnica zoper vlom“ na Dunaju
zavaruje zoper:
tatovski vlom, tatvine, ponesreženje nakupov in požar po vseh vrstah
Priznane najkulantnejša zavarovalnica!
Kapital 1.000.000 K. — Dunaj, Bebelplatz 220 in 221
Dovoljuje iz čistega dobička znatne podpore požarnim društvom in v druge občerkoristne namene. Vsa pojasnila daje brezplačno:
podružnica: v Ljubljani Wolfova ulica 6,
vodja: g. ALBERT PEČEVNIK 378
Izotom sprejeto se zastopniki!

Majhna lična hiša

z nekoliko vrtom v prijetnem kraju na Gorenjskem, blizu kolodvora, pripravna za kakega penzionista ali obrtnika, se zaradi preselitve

cenó prodá.

Prodá se tudi

240 železnih plošč, modlov

za cemetno opeko, z dvema obročema, malo rabljeno za zelo nizko ceno. Vpraša naj se pri gos. Leopold Lavšu, trgovcu v Trzinu.

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16
1542 izvršuje

šopke, vence in bukete

za razne prilike. Belo umetniške okrasne in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetic in zelenjavo.

Naročila na dohelo hitro in vestno.

473 Naznanilo in priporočilo.
Vljudno naznanjam, da prevzamem dne 6. februarja t. l. restavracijo Narodnega doma v Ljubljani in kavarno Narodne čitalnice.
Skrbela bodem za najboljšo postrežbo s pristnimi vini, vedno svežim pivom, brezalkoholnimi pijačami in dobro kuhinjo.
V restavraciji bodo vpeljana tudi kavarniška postrežba. Veliki gostilniški prostori so jako primerni za veselice, zborovanja in seje. — Na razpolago je hrano kogititbe in velika arena.
Sprejemajo se naročila na kosilo in večerjo. Vpeljani bodo vsak dan zajtrki od 20 v dalje.
Toči se tudi brez ulico.
Za prijazen obisk v svojem novem podjetju se vlijudno priporoča in obenem zahvaljuje svojim dosedanjim cenjenim gostom
Marija Dražil-ova, gostilničarka.

Angleško skladišče oblek
O. Fernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5
priporoča ravnočkar došlih
5000 komadov najnovejše
damske konfekcije
po primerno nizkih cenah.